



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
Instytucja zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020

Jak to robią inni?

Przykłady RLKS w Unii Europejskiej

Urszula Budzich-Tabor

Mąchocice Kapitulne, 30.09 – 02.10.2019 r.



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

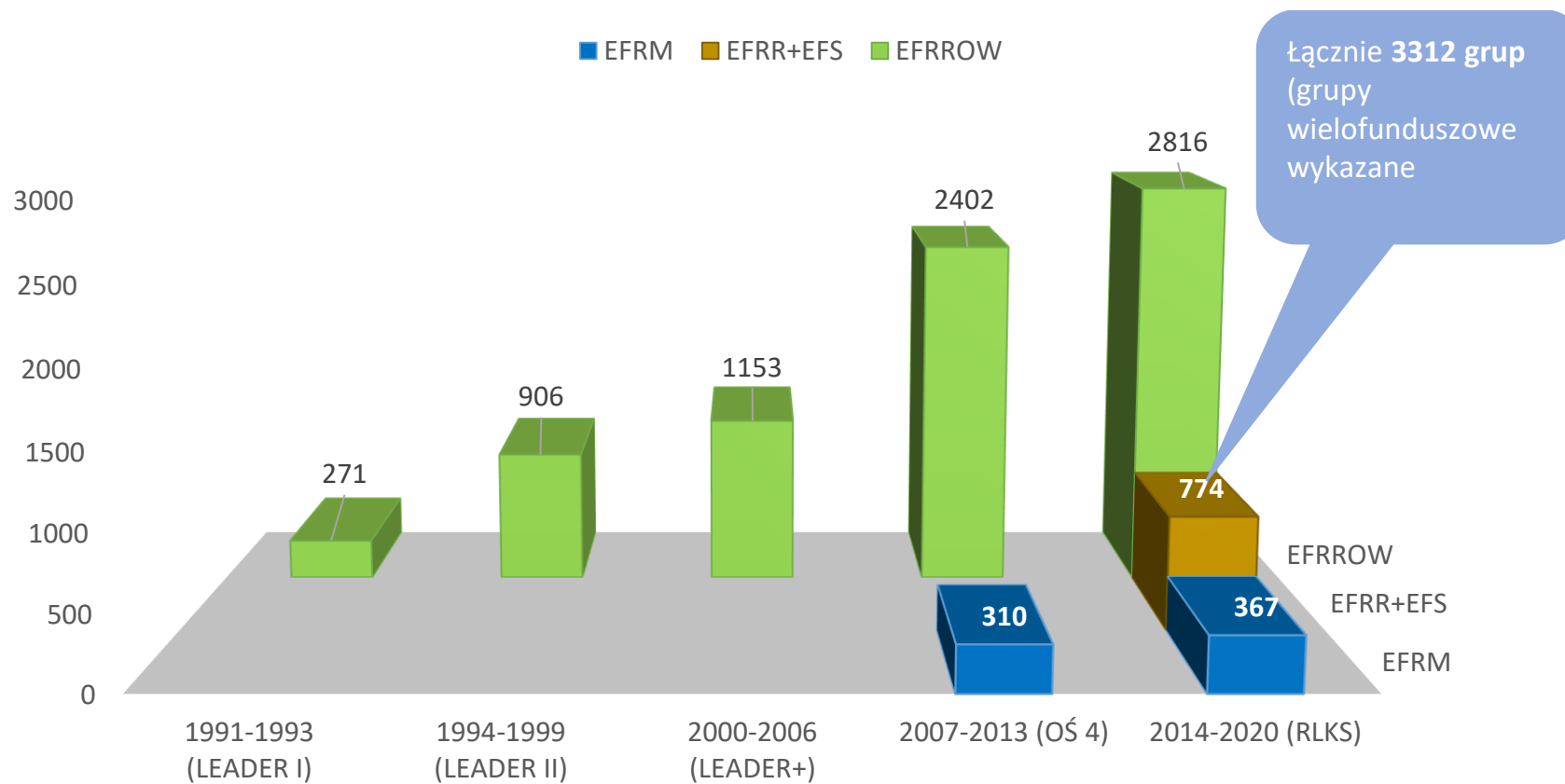
Zarys prezentacji:

- RLKS w różnych funduszach w okresie 2014-2020
- Kilka przykładów
- Co jest planowane w projektach rozporządzeń na przyszły okres
- Kilka pytań i wątpliwości



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Ewolucja podejścia RLKS





Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Kilka wniosków z początków realizacji

Sukces podejścia LEADER jest zasługą następujących cech*:

- animowanie i budowanie umiejętności
- łączenie działań „twardych” i „miękkich” w pakiety skrojone pod konkretne potrzeby
- elastyczność – konkursy i kryteria dopasowane do potrzeb lokalnych
- szybkie płatności i zaliczki
- możliwość łączenia różnych środków
- kluczowa rola partnerów lokalnych: „dobre partnerstwo i przeciętna strategia mogą odnieść sukces; słabe partnerstwo z dobrą strategią raczej poniesie klęskę”

*Na podstawie prezentacji P. Soto: „CLLD: reflections on the past, lessons for the future”, X 2018



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

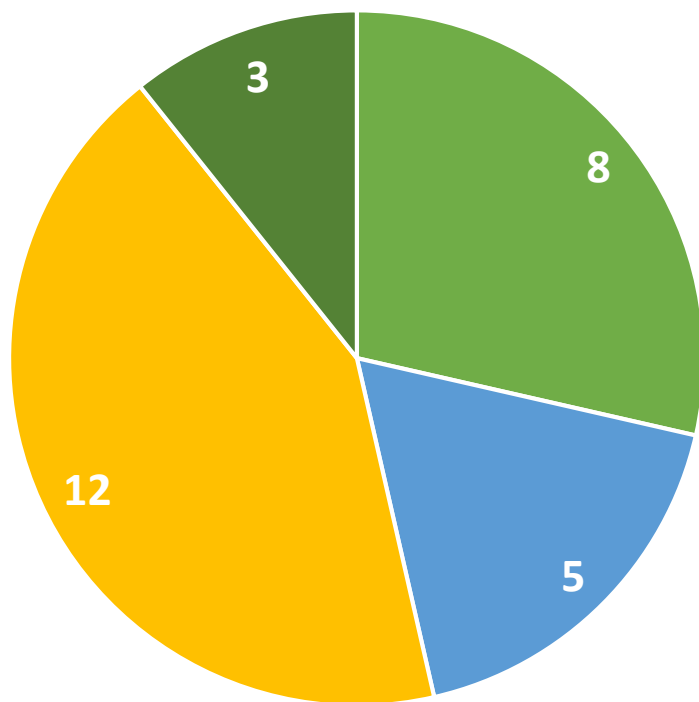
W kolejnych okresach...

- Uważa się, że każdy kolejny okres realizacji podejścia LEADER/RLKS przynosił coraz większą biurokratyzację
- Reorientacja działalności partnerstw lokalnych: od animowania społeczności do wsparcia konkretnych projektów oraz (coraz częściej) pracy o charakterze administracyjnym
- Nie spełniły się nadzieje na rzeczywisty „mainstreaming”



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Sposób wykorzystania funduszy



■ 4 fundusze ■ 3 fundusze
■ 2 fundusze ■ 1 fundusz

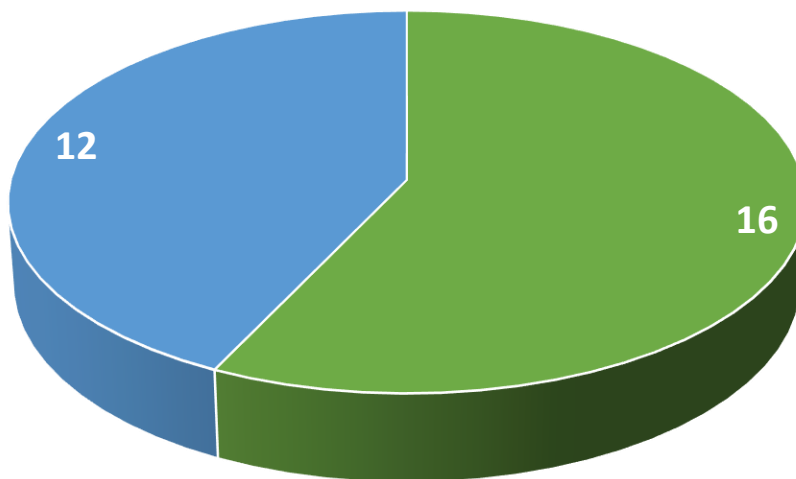
Kategoria	Państwa członkowskie
EFFROW, EFMR, EFRR, EFS	BG, DE, GR, PL, PT, RO, SE, UK
EFFROW, EFRR, EFS	CZ, HU
EFFROW, EFMR, EFRR	IT, SI
EFFROW, EFMR, EFS	LT
EFFROW, EFMR	CY, DK, EE, FI, FR, HR, IE, LV, ES
EFRRROW, EFRR	AT, NL, SK
EFRRROW	BE, LU, MT

Źródło: Loris Servillo i FARNET Support Unit



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Wielofunduszowość



■ Możliwe ■ Niemożliwe

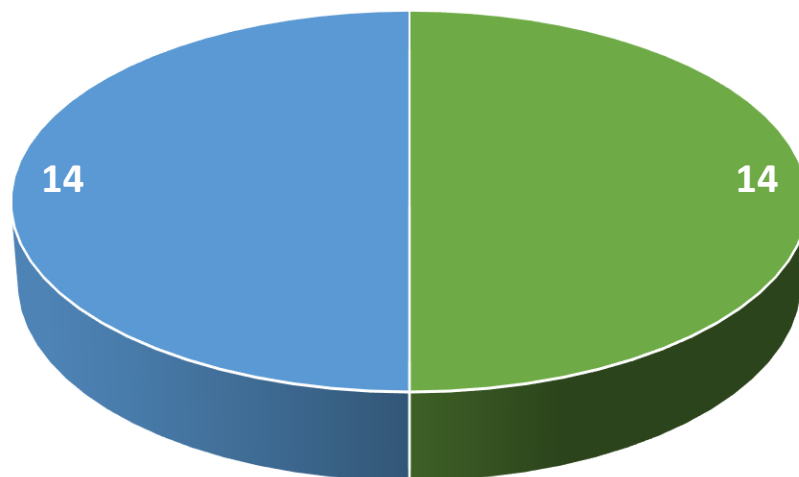
Łączenie różnych funduszy w jednej strategii jest...	Państwa członkowskie
...możliwe	AT, CZ, DE, DK, GR, HU, LT, LV, IT, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK
...niemożliwe	(BE), BG, CY, EE, FI, FR, HR, IE, (LU), (MT), NL, ES

Źródło: Loris Servillo i FARNET Support Unit



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Ale: wielofunduszowość dla grup korzystających z LEADERa?



■ Możliwe ■ Niemożliwe

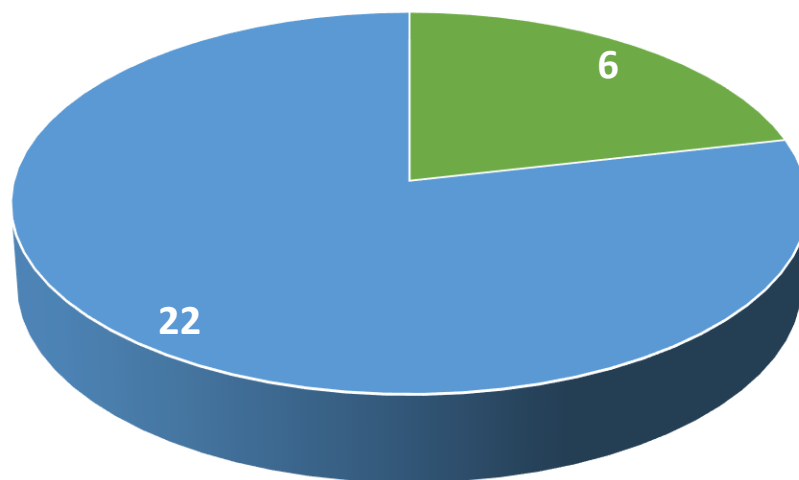
Łączenie LEADERa z innymi funduszami w jednej strategii jest...	Państwa członkowskie
...możliwe	AT, CZ, DE, DK, GR, LT, LV, IT, PL, PT, SK, SI, SE, UK
...niemożliwe	(BE), BG, CY, EE, FI, FR, HR, HU, IE, (LU), (MT), NL, RO, ES

Źródło: Loris Servillo i FARNET Support Unit



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Ale: wielofunduszowość dla większości lub **100%** grup korzystających z LEADERa?



■ Tak ■ Nie

Większość lub 100% grup LEADER korzysta z innych funduszy	Państwa członkowskie
Tak	CZ, GR, PT, SK, SI, SE
Nie	AT, (BE), BG, CY, DE, DK, EE, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, (LU), LV, (MT), NL, PL, RO, ES, UK

Źródło: Loris Servillo i FARNET Support Unit



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Łączenia funduszy próbuje wiele krajów, ale...

- W praktyce RLKS z 4 funduszy i wielofunduszowość obejmuje często tylko 1-2 regiony (PL, IT, DE, UK)
- Stworzenie **możliwości** łączenia funduszy nie oznacza, że konkretna LGD z tego **skorzysta** (np. w Polsce tylko jedna grupa 4-funduszowa)
- Spośród 367 grup korzystających z EFMR, mniej niż 30% (niecałe 100) jest wielofunduszowych (zwykle EFRROW i EFMR). Prawie 80% grup korzystających z EFRROW (2200) jest monofunduszowych.



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Jak wygląda praktyka?

- Zmiana systemu wdrażania RLKS, szczególnie powiązana z integracją funduszy, zwykle powoduje duże perturbacje i opóźnienia
- Różnice między krajami w sposobie wdrażania RLKS są jeszcze większe, niż były w przypadku Leadera
- Bardzo trudno osiągnąć całościowe podejście do obszaru (autentycznie zintegrowane), w poszczególnych funduszach dominuje myślenie „tematyczne”
- Ciągłe mała liczba przykładów poza obszarami wiejskimi i rybackimi (wdrażanie RLKS jest tam jeszcze bardziej opóźnione niż w EFRROW i EFMR)



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Przykład 1: Szwecja

- Pełna integracja funduszy: jedna IZ, wydzielony PO dla EFRR i EFS; jednolite procedury, wspólny system informatyczny
- Wspólna sieć (prowadzona przez KSOW)
- Wszystkie LGD korzystają z EFRROW lub EFMR (brak typowo „miejskich” LGD finansowanych tylko z EFRR/EFS)
- Spośród 48 grup jest:
 - 5 grup monofunduszowych (4 EFMR, 1 EFRROW)
 - 7 grup 2-funduszowych
 - 28 grup 3-funduszowych
 - 8 grup 4-funduszowych*
- EFRROW jest funduszem wiodącym dla wszystkich grup oprócz monofunduszowych EFMR

**Te 8 grup i jedna z Polski to wszystkie grupy 4-funduszowe w UE*



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Wdrażanie RLKS w Szwecji

- Na początku duże trudności z uruchomieniem wdrażania: zawodny system, rotacja personelu, ogromne opóźnienia w zatwierdzaniu operacji...
- Duży stopień powielania się zadań między LGD a IZ/IP, skomplikowane i szczegółowe wnioski
- Obecnie sytuacja ustabilizowana
- Dobra współpraca i zaufanie między LGD a IZ/IP, innowacyjne metody upraszczania wdrażania („zielony administrator”)
- Wprowadza się opcje kosztów uproszczonych i projekty grantowe



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Przykład 2: Czechy

- Bardzo duża kwota (blisko 390 M€, 2/3 łącznych środków na RLKS w CZ) alokowana na RLKS z EFRR (głównie w efekcie silnego lobbingu samorządów gminnych)
- EFRR jako fundusz wiodący
- LGD tylko na obszarach wiejskich
- Brak koordynacji między IZ w momencie wyboru grup: ogromne opóźnienia w uruchomieniu, duża frustracja LGD



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Przykład 3: Finlandia

- Brak formalnej wielofunduszowości (oddzielne strategie)
- Faktyczna bliska współpraca między LGD a LGR (jedna z LGD jest zwykle partnerem prowadzącym LGR)
- Eksperymentowanie z RLKS w miastach finansowanym z EFS lub ze środków krajowych (w małej skali)



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Kilka dylematów, głosy krytyczne

- „Mainstreaming” miał upowszechnić podejście LEADER na inne działania PROW; zamiast tego, zasady i procedury z innych działań objęły LEADERa!
- Raport ETO z 2010 r.: wartość dodana podejścia LEADER nie jest realizowana z powodu małej autonomii LGD, nadmiernej biurokracji i finansowania typowych projektów (np. samorządowych), które zdarzyłyby się bez tego podejścia
- Trudności w wykazaniu rezultatów
- Jak sprawić żeby LSR odpowiadały na nowe wyzwania?
- RLKS często postrzegany jako „więcej pieniędzy dla Leadera”



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Najważniejsze zmiany we wdrażaniu RLKS po 2020 roku

- Nowy cel 5: „Europa bliżej obywateli”
- Rozdział między EFRROW a pozostałymi funduszami
- Mniej szczegółów ze strony KE w zakresie reguł wdrażania, precyzyjniejsze zapisy dotyczące roli LGD
- Skrócenie okresu uruchomienia LGD (dla uniknięcia „dziury finansowej” między okresami)
- Rozszerzenie pojęcia „Fundusz Wiodący”
- Możliwość szerszego stosowania kosztów uproszczonych



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl

Wątpliwości, obawy...

- Brak wyraźnych zachęt do integracji funduszy (EFRROW nie objęty wspólnymi ramami, RLKS w EFS nie realizowany z celu 5...)
- RLKS nadal obowiązkowy tylko w EFRROW
- Mniej wytycznych z „Brukseli” może oznaczać więcej przepisów krajowych
- Czy będzie zainteresowanie nową formą Funduszu Wiodącego i jak to zadziała w praktyce?
- Brak działań upowszechniających i sieciujących w przypadku RLKS w EFRR i EFS



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Podmiotem odpowiedzialnym za treść niniejszej prezentacji jest Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Świętokrzyskiej.
Zostań partnerem KSOW, wypełnij formularz zgłoszeniowy na www.ksow.pl



Zapraszam do dyskusji!

